

Gemeente Bladel

Energie en Klimaat

KADERNOTA

Datum: 5 november 2020
Afdeling Ontwikkeling

Keuzenota Dossier: Energie en Klimaat		Versie: Definitief	Datum: 5 november 2020	Voor akkoord:
Naam gedelegeerd bestuurlijk opdrachtgever:	F. d'Haens			
Naam gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever:	Mevr. A. van Dortmont			
Naam opsteller:	Claudia Rieswijk Martijn de Kort			
Naam projectleider:	Claudia Rieswijk			
Project codering (Corsa):	Zaaknr: Z200000929	Doc. Nr: 20it.04253		

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. De Bladelse aanpak.....	5
3. Elektriciteit.....	6
4. Industrie.....	7
5. Gebouwde omgeving.....	8
6. Mobiliteit	9
7. Natuur en Landbouw	11
8. Conclusie.....	12
9. Planning en financiering	14
Bijlage A: Aannames, bronnen en uitgangspunten	15

1. Inleiding

1.1.Aanleiding

De gemeenteraad van de gemeente Bladel heeft in de Klimaatvisie Kempengemeenten (2009), het Raadsprogramma (2018) en Omgevingsvisie 1.1 (2018) hoge ambities uitgesproken met als doel energieneutraal te zijn in 2025. In het Raadsprogramma is daarnaast de wens opgenomen dat een keuzenota opgesteld wordt om hiermee richting te geven aan het energiebeleid.

Er is vanuit de gemeenteraad ook een toenemende behoefte aan een helder kader over de ambities van de gemeente Bladel op het gebied van energie- en klimaat. Het oude beleid, gebaseerd op de Kempische Klimaatvisie uit 2009 is verouderd en onhaalbaar gebleken. Zo focust deze visie op energie en energieneutraal worden, terwijl voor het nationale klimaatakkoord het beperken van de CO₂-uitstoot leidend is. Er ontbreekt samenhang tussen de verschillende onderwerpen en acties van de gemeente binnen de thema's energie- en klimaat. Daardoor is het voor het gemeenteraad lastig te sturen op onderdelen van het klimaatbeleid. Binnen de ambtelijke organisatie kan integraler worden gewerkt met een meer samenhangend beleid en werkwijze.

Vanuit bovenstaande behoefte heeft de gemeenteraad in juli 2020 met behulp van de keuzenota richtinggevend uitspraken gedaan. Hieraan ging een informatieavond vooraf waarbij via het Energie Transitie Model (ETM) inzicht is gegeven in de omvang van de opgave en mogelijke oplossingsrichtingen. De input vanuit de raad is verwerkt in deze kaderstellende nota. Via een motie is opdracht gegeven aan het college om de ambitie uit 2009 – energieneutraliteit in 2025 – te schrappen. Daarnaast is gevraagd een herijkte ambitie op het gebied van energie & klimaat in de kaderstellende nota op te nemen die aansluit bij de doelen en visie die verwoord zijn in het Nationaal Klimaatakkoord (2019). Hierbij is het uitgangspunt dat de gemeente Bladel een evenredige bijdrage levert aan de opwekking van niet-fossiele energie die aansluit bij de nationale opgave zoals nog vast te leggen in de Regionale Energie Strategie (RES).

1.2.Doelstelling

In deze kaderstellende nota wordt een nieuwe ambitie geformuleerd op het gebied van energie en klimaat. We geven hiermee invulling aan de doelstelling zoals geformuleerd in het Nationaal Klimaatakkoord. De keuzes die in deze kadernota worden gemaakt, worden opgenomen in de Omgevingsvisie. Daarnaast vormt het de basis voor een uitvoeringsprogramma. Vervolgens vormt het een leidend kader voor de bijdrage van de gemeente voor de RES en andere initiatieven en ontwikkelingen.

1.3.Kaderstelling

Het nieuwe beleid is een lokale vertaling van het Nationaal Klimaatakkoord. Het is een realistische ambitie waarbij de landelijke ambitie voor 49 % CO₂ reductie is vertaald naar concrete ambities op lokaal niveau. Voor de periode tot en met 2025 zijn hierin ook keuzes gemaakt, die samen goed zijn voor 30% CO₂ reductie. In 2025 vind een herijking plaats van het beleid met als doel uiteindelijk in 2030 49% reductie te behalen.

Deze kadernota bevat kaders op hoofdlijnen. We vinden het namelijk belangrijk om de invulling van die kaders samen met externe partners in een uitvoeringsprogramma te bepalen. Alleen zo kunnen we in in gezamenlijkheid ons doel bereiken.

1.4.Vervolg

Na vaststelling van deze kadernota volgt het opzetten van sectortafels en samen met stakeholders tot afspraken voor het bereiken van de doelstelling komen. Dit vormt de input voor het uitvoeringsprogramma. Gezamenlijk zorgen deze stappen voor een stevig onderbouwd, meetbaar en actueel energie- en klimaatbeleid van de gemeente Bladel. De monitoring van dit beleid wordt jaarlijks via de nieuwe P&C structuur gecommuniceerd.

1.5. Leeswijzer

Het Nationale Klimaatakkoord gaat uit van een sectorale aanpak. Met vijf sectoren – elektriciteit, industrie, gebouwde omgeving, mobiliteit en natuur en landbouw – zijn afspraken voor emissie van CO₂ gemaakt. Deze aanpak is ook voor onze lokale aanpak de basis. We starten de kadernota met een beschrijving van de basis uitgangspunten voor onze lokale 'Bladelse' aanpak in hoofdstuk 1. Daarna volgen vijf hoofdstukken, ieder gericht op de ambitie, opgave en uitgangspunten van de verschillende sectoren. Een overzicht van wat deze sectorale doelstellingen betekenen voor ons toekomstperspectief is vervolgens beschreven in hoofdstuk 8. In het laatste hoofdstuk wordt beschreven wat de planning is voor het vervolgtraject en hoe we omgaan met de financiële gevolgen van dit nieuwe beleid.

2. De Bladelse aanpak

We streven naar een realistisch, lokaal beleid dat een evenredige bijdrage levert aan de klimaatmitigatieplannen van het Rijk. Hoe we deze ambitie bereiken, bepalen we samen met onze externe partners en leggen we vast in een Uitvoeringsprogramma. Dit hoofdstuk beschrijft twee uitgangspunten die gelden als kader voor dit programma.

2.1. Een realistische opgave

We vinden het belangrijk dat de opgave voor onze gemeente realistisch is. Landelijk zijn in het Klimaatakkoord afspraken gemaakt over de CO₂ reductie. De landelijke afspraken per sector zijn gemaakt op basis van de gemiddelde situatie in Nederland. Lokaal gezien zijn er verschillende zaken om rekening mee te houden. Denk bijvoorbeeld aan verschillen in bevolkingsdichtheid, aandeel landelijk gebied, gebouwdichtheid, beschikbaarheid van openbaar vervoer en het type industrie. We dragen dus ons steentje bij aan de landelijke opgave vanuit de kansen en beperkingen die er zijn in onze eigen gemeente. Omdat tien jaar vooruit kijken haast onmogelijk is, zijn de keuzes in deze nota van toepassing op de komende vijf jaar. Met deze maatregelen kan gezamenlijk ca 30% reductie van CO₂ emissie worden behaald. In 2025 wordt het beleid herrijkt met als doel 49% reductie in 2030.

2.2. Participatie staat centraal

Het behalen van de ambitie doen we samen met inwoners, maatschappelijk partners en bedrijfsleven. Participatie staat centraal, want de opgave heeft een grote impact op de manier van leven en op onze omgeving. We streven ernaar om met onze partners een gezamenlijk uitvoeringsprogramma op te stellen. We richten klimaattafels op waar betrokken partijen uit de diverse sectoren zich commiteren aan de doelstelling en we samen werken aan het behalen van de opgave. Die aanpak sluit naadloos aan bij het Nationaal Klimaatakkoord, dat op landelijk niveau is ondertekend door talloze stakeholders. Een aantal hiervan werken direct of indirect met ons als gemeente samen.

Er wordt ook input voor het uitvoeringsplan gevraagd via het Inwonerspanel. We vragen inwoners naar hun visie op de klimaatdoelstellingen, de wijze waarop de landelijke ambitie behaald moet worden en hun eigen bereidheid hieraan bij te dragen.

Participatie bij de uitvoering wordt samen met onze partners uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma. We bepalen dan hoe lokale participatie, het benutten van opbrengsten en lokaal eigenaarschap in de praktijk vorm moeten krijgen.

3. Elektriciteit

De sector elektriciteit omvat alle organisaties die zich bezig houden met de opwekking, beheer, transport en opslag van elektriciteit. Dit hoofdstuk beschrijft de landelijke ambitie, de lokale ambitie en de uitgangspunten die we hanteren.

3.1. Nationaal Klimaatakkoord

In het Nationaal Klimaatakkoord is opgenomen dat de CO₂ uitstoot van deze sector in 2030 met 62% moet zijn verminderd ten opzichte van 1990. De focus ligt hierbij in het verhogen van het aandeel niet-fossiele elektriciteit ter vervanging van het gebruik van fossiele energie. De energie-infrastructuur verbeteren staat hierbij centraal.

3.2. Bladelse aanpak

In onze gemeente wordt geen fossiele energie geproduceerd waardoor niet gesproken kan worden van een specifieke reductie op lokaal niveau. Cijfers zijn om die reden ook niet op deze lokale schaal beschikbaar. Energieopwekking vindt in onze gemeente met name plaats door bedrijven en particulieren bij wijze van nevenactiviteit en wij schalen de productie dan ook liever onder de reductie die binnen de betreffende sector op hun uitstoot wordt bereikt. Als een industrieel bedrijf bijvoorbeeld hun dak benut voor zonnepanelen vollegt, is dat wat ons betreft een reductie die binnen de sector industrie kan worden meegerekend.

De monitoringstool die gehanteerd wordt voor onze gemeente neemt energie ook niet als specifieke sector mee, maar de sector is dan opgenomen in bij de andere vier sectoren. Het onderdeel wordt dus indirect wel meegenomen.

3.3. Ambitie en opgave

Vanwege bovenstaande stellen we geen concreet besparingsdoel voor deze sector. Wel is het belangrijk dat de infrastructuur op orde is voor de

toekomstige ontwikkelingen rond opwekking van energie en daar richten we onze ambities op.

3.4. Elektriciteit: 'De sleutel ligt in opslag'

De stroomproductie wordt meer afhankelijk van grillig weer. Dat vraagt om een flexibel energiesysteem dat zorgt dat vraag en aanbod matchen. Dat kan met bijvoorbeeld opslag, back-up productie, omzetten van stroom in (waterstof)gas of warmte en koppeling met het buitenland (in- en export van duurzaam opgewekte elektriciteit). Uitbreiding van de energie-infrastructuur (bijvoorbeeld kabels en leidingen) vraagt om langjarige voorbereidingen. De rijksoverheid komt in 2021 met een aanpak hiervoor.

Als gemeente sluiten we aan op deze landelijke focus. Ons streven is;

- Inzicht in de mogelijkheden voor de opslag van energie in onze gemeente en het verbinden van vraag en aanbod;
- het versterken van het elektriciteitsnet om de extra benodigde capaciteit te kunnen opvangen.

Hiertoe zetten we in op;

1. Het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar de vestiging van een energiehub in de gemeente Bladel.
2. Het maken van afspraken met de netbeheerder over de benodigde netwerkcapaciteit.

Potentieel resultaat periode 2020-2030:

Besparen van kosten

Ontzien van netwerk

Beter benutten van opgewekte niet-fossiele energie

4. Industrie

De sector industrie omvat alle industriële bedrijvigheid. Deze is grotendeels verbonden aan bedrijventerreinen, maar dit kunnen ook instellingen zijn die zich bezighouden met energie, afval en water. Dit hoofdstuk beschrijft de landelijke ambitie, de lokale ambitie en de uitgangspunten die we hanteren.

4.1. Nationaal Klimaatakkoord

In het Nationaal Klimaatakkoord is opgenomen dat de CO₂ uitstoot van deze sector in 2030 met 59% moet zijn verminderd ten opzichte van 1990.

4.2. Bladelse aanpak

In onze gemeente heeft de sector industrie 34% emissiereductie ten opzichte van 1990 behaald.

Wanneer we uitgaan van de landelijke opgave zou de lokale sector 12.309 ton CO₂ moeten reduceren voor 2030. Dat staat gelijk aan 24 hectare zonnepanelen op daken. Dit is meer dan aan dak beschikbaar is. Het kan ook worden geleverd door twee geothermie centrales zoals in het Belgische Mol of besparing op warmtegebruik in alle gebouwen met 4%. De opgave is in verhouding erg hoog met de kansen die er liggen in onze lokale sector. Er is een relatief hoog aandeel maakindustrie die een hoge energievraag kent. Daarnaast is er bij onze lokale ondernemers nog weinig investerings-ruimte en/of bereidheid gebleken tot nu toe. Energieopwekking is voor de meeste ondernemers geen prioriteit en past daardoor vaak niet in de begroting, zeker niet als de energieproductie de eigen behoefte overstijgt. Daardoor stuit deze opgave op weerstand. We dienen hier rekening mee te houden in het stellen van een realistische doelstelling. De beperkingen zijn zichtbaar in de resultaten tot nu toe. Op dit moment wordt van daken van niet-particuliere gebouwen 15,5% van de potentie benut voor de opwekking van zonne-energie. Op bedrijventerrein De Sleutel is dit naar schatting slechts 4% en op het Kempisch Bedrijvenpark 15%.

4.3. Ambitie en opgave

Voor de sector industrie in onze gemeente is de opgave om **6.900 ton CO₂** emissiereductie te realiseren tussen 2020 en 2030. In totaal zou dan in 2030 binnen deze sector 47% reductie worden behaald ten opzichte van 1990. De CO₂ emissie daalt vanaf 2020 gezien met 20%.

4.4. Uitgangspunt industrie: 'Maximale benutting van daken'

Wij streven er naar de doelstelling te behalen door;

- samen met ondernemers te werken aan oplossingen die in het uitvoeringsprogramma worden uitgewerkt;
- in 2030 een optimale benutting van dakoppervlakte van bedrijven te behalen, in combinatie met zoveel mogelijk besparing;
- idealiter in 2030 de helft van alle beschikbare daken te benutten voor zonnepanelen;
- meer te controleren op aanwezigheid van Energiebespaarplannen en de uitvoering daarvan in het bedrijfsleven.,

Verder gaan we als gemeente onderzoek uitvoeren naar:

1. Welke bedrijfsdaken in onze gemeente nog benut kunnen worden voor de opwekking van zonne-energie.
2. De mogelijkheden om voor alle nieuwbouw als gemeente eisen op te nemen ten aanzien van het benutten van dakoppervlakte voor energieopwekking.
3. De meerwaarde van het aanstellen van een contactfunctionaris die actief bedrijven gaat benaderen en kosteloos advies geeft voor energiebesparing – en opwekking door bedrijven.

Potentieel resultaat periode 2020-2030:

6.900 ton CO₂ besparing

36% van de totale restopgave

5. Gebouwde omgeving

De sector gebouwde omgeving omvat alle gebouwen, met name woningen, die niet vallen onder andere sectoren. Gemeentelijke gebouwen horen hier ook bij. Dit hoofdstuk beschrijft de landelijke ambitie, de lokale ambitie en de uitgangspunten die we hanteren.

5.1. Nationaal Klimaatakkoord

In het Nationaal Klimaatakkoord is opgenomen dat de CO₂ uitstoot van deze sector in 2030 met 49% moet zijn verminderd ten opzichte van 1990.

5.2. Bladelse aanpak

In onze gemeente heeft de sector gebouwde omgeving 18% emissiereductie ten opzichte van 1990 behaald.

Wanneer we uitgaan van de landelijke opgave zou de lokale sector 15.947 ton CO₂ moeten reduceren voor 2030. Dat staat gelijk aan 31 hectare zonnepanelen op daken. Dat is meer dan aan dak beschikbaar is, het verhogen van het energielabel van alle woningen naar A+++ én de overstap van alle woningen naar bodemwarmte als bron van gebouwenverwarming. In de berekeningen is de verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen al meegerekend.

De opgave is in verhouding erg hoog met de kansen die er liggen in onze lokale sector en dat laat het voorbeeld hierboven ook zien. De bebouwingsdichtheid in onze gemeente is lager dan gemiddeld en het aandeel vrijstaande huizen en particulier eigendom is groter dan gemiddeld. In deze sector is de nog resterende opgave waarschijnlijk het meest ingrijpend. Vanuit het Klimaatakkoord wordt aangestuurd op maatregelen voor besparing die veel inwoners gaan raken. Bestaande woningen moeten fysiek worden aangepast en dit zal investeringen vragen van onze inwoners. Er bestaat ook een groot risico op weerstand, omdat niet alle inwoners overtuigd zijn van nut en noodzaak van deze transitie. Zeker zolang het geen financiële winst oplevert voor ze.

5.3. Ambitie en opgave

Vanuit eerder genoemde overwegingen stellen wij een emissiereductie voor van **6.500 ton CO₂**. In totaal zou met deze opgave in 2030 binnen deze sector 26% reductie worden behaald ten opzichte van 1990. De CO₂ emissie daalt vanaf 2020 gezien met 10%.

5.4. Uitgangspunt Gebouwde omgeving: 'Samen in transitie'

Voor de gebouwde omgeving streven wij er naar;

- samen met bewoners op zoek gaan naar oplossingen voor de verduurzaming van hun woning en woongedrag;
- idealiter 30% van de potentie aan dakoppervlakte te benutten in 2030;
- een Transitievisie Warmte op te leveren in 2021 met een nadere omschrijving hoe we een verdere besparing op CO₂ uitstoot realiseren.

Als gemeente zetten we in op:

1. Het uitvoeren van onderzoek naar de potentie van particuliere daken en hoe deze beter benut kunnen worden.
2. Het continueren van de subsidie duurzame energie voor particulieren ten minste tot en met 2025.
3. Het verduurzamen van alle gemeentelijke gebouwen en voorzieningen.
4. Het opstellen van de Transitievisie Warmte in 2021, als middel om te bepalen we hoe we de warmtevraag van woningen anders in gaan vullen zodat de CO₂ emissies lager worden.

Potentieel resultaat periode 2020-2030:

6.500 ton CO₂ besparing

34% van de totale restopgave

6. Mobiliteit

De sector mobiliteit omvat alles dat te maken heeft met vervoersbewegingen. Het gaat over infrastructuur, voertuigen en de integratie ervan in ons landschap en stedelijk gebied. Dit hoofdstuk beschrijft de landelijke ambitie, de lokale ambitie en de uitgangspunten die we hanteren.

6.1. Nationaal Klimaatakkoord

In het Nationaal Klimaatakkoord is opgenomen dat de CO₂ uitstoot van deze sector in 2030 met 22% moet zijn verminderd ten opzichte van 1990.

6.2. Bladelse aanpak

In onze gemeente is de emissie binen de sector mobiliteit gestegen met 10% ten opzichte van 1990.

Wanneer we uitgaan van de landelijke opgave zou de lokale sector 4.132 ton CO₂ moeten reduceren voor 2030. Dat staat gelijk aan 8 hectare zonnepanelen op daken, een groei van het aandeel elektrische auto's van 0,2 naar 60% of een groei van het percentage van de kilometers die we reizen met de fiets stijgt van 6,7% naar 20% ten koste van autobewegingen (die dan nog 72% van het geheel uitmaken ten opzichte van 86%).

Binnen de sector mobiliteit gaat de transitie naar emissie-arm vervoer in onze gemeente nog erg langzaam. Sterker nog; het aantal vervoersbewegingen en daarmee CO₂ uitstoot is sinds 1990 toegenomen met 10%. Dit is mede te verklaren door toegenomen autobezit; het aantal auto's is in onze provincie sinds 1990 met een half miljoen toegenomen. Daarnaast is sprake van de zogenaamde reistijdconstante; als men over meer snelheid beschikt, wordt die niet ingezet om korter te reizen, maar zich verder weg te vestigen. Zo is het gemiddeld aantal kilometers dat mensen per dag in totaal onderweg zijn de

afgelopen jaren toegenomen met meer dan de helft. Dat is nu 32 kilometer per dag. Afgelopen jaren is iedere procent extra asfalt gepaard gegaan met één procent extra verkeer¹. We merken anno 2020 ook in onze gemeente dat de hoeveelheid auto's toeneemt, doordat steeds meer parkeerplaatsen worden aangevraagd en bij verkeerstellingen de aantallen steeds toenemen. In onze gemeente zijn verder de gemiddelde afstanden naar voorzieningen en werkgelegenheid groter dan gemiddeld, de beschikbaarheid en reisefficiëntie van openbaar vervoer is veel lager dan gemiddeld. Daarnaast heeft een groot-schalige gedragsverandering in gebruik van de fiets bij langere afstanden zeker tien jaar nodig.

Toch denken we dat de landelijke opgave haalbaar is, omdat die van zichzelf niet zo groot is. Met de doelstelling komt de totale emissie in onze gemeente nog niet onder het niveau van 1990. Een combinatie van de groei van elektrisch vervoer, fietsbewegingen en mogelijk al eerste vrachtverkeer op waterstof kan de oplossing zijn.

6.3. Ambitie en opgave

Wij achten een besparing van **4.132 ton CO₂** emissie haalbaar voor deze sector. Dat is conform de landelijke afspraken. In totaal zou met deze opgave in 2030 binnen deze sector nog geen reductie worden behaald ten opzichte van 1990. De CO₂ emissie daalt vanaf 2020 gezien met 8%.

¹ Verkade, T & Te Brömmelstroet, M. (2020). Het Recht van de Snelste. De Correspondent

6.4. Mobiliteit: 'Voorrang aan emissiearm vervoer'

Omdat we bij mobiliteit te maken hebben met een potentiële stijging van het aantal vervoersbewegingen in de komende jaren is onze inzet erop gericht om inwoners zoveel mogelijk aan te moedigen hiervoor niet-fossiele alternatieven te gebruiken. Vanuit die wetenschap is ons streven voor 2030;

- dat het percentage van de kilometers die we reizen met de fiets stijgt van de huidige 6,7% naar 20%.
- dat het percentage van de kilometers die we reizen met emissievrij vervoer stijgt van de huidige 0,2% naar 20%;
- dat terughoudend wordt omgegaan met het toevoegen van asfalt als dat gepaard gaat met extra verkeersbewegingen die meer CO₂ uitstoot veroorzaakt;

Hiertoe zetten we in op faciliterende, stimulerende en afdwingende maatregelen die zich richten op:

1. Het stimuleren van emissie-arm vervoer door de inrichting van de openbare ruimte.
2. Het actief uitbreiden van het aantal laadpunten volgens een nog op te stellen plaatsingsbeleid.
3. Het uitvoeren van een onderzoek naar de mogelijkheden om meer tegemoet te komen aan de behoeften van fietsers ten aanzien van aantrekkelijker en efficiëntere verbindingen.
4. Onderzoek naar mogelijkheden voor verdere beperkingen van fossiel verkeer, waaronder samenwerking met OV-bedrijven.
5. Onderzoek naar de energieopwekkingspotentie van bermen en geluidswallen.

Potentieel resultaat periode 2020-2030:

4.132 ton CO₂ besparing

22% van de totale restopgave.

7. Natuur en Landbouw

De sector natuur en landbouw omvat grofweg ons hele buitengebied, inclusief landbouwbedrijven, maar exclusief overige bebouwing en infrastructuur. Dit hoofdstuk beschrijft de landelijke ambitie, de lokale ambitie en de uitgangspunten die we hanteren.

7.1. Nationaal Klimaatakkoord

In het Nationaal Klimaatakkoord is opgenomen dat de CO₂ uitstoot van deze sector in 2030 met 15% moet zijn verminderd ten opzichte van 1990.

7.2. Bladelse aanpak

In onze gemeente is de emissie binnen de sector landbouw en natuur gedaald met 39% ten opzichte van 1990. Hier is windpark De Pals al wel meegerekend.

Wanneer we uitgaan van de landelijke opgave zou de lokale sector geen CO₂ meer hoeven te reduceren voor 2030. Natuurlijk hoeft de verduurzaming binnen deze sector vanaf nu niet stil te staan, zeker gezien de ambitie die voor 2050 is gesteld. We gaan er dan ook vanuit dat de CO₂ reductie zich nog wel enigszins zal voortzetten door het benutten van staldaken.

7.3. Ambitie en opgave

Vanuit eerder genoemde overwegingen stellen wij een verdergaande emissie-reductie voor van nog eens **1.500 ton CO₂**. In totaal zou met deze opgave in 2030 binnen deze sector 41% reductie worden behaald ten opzichte van 1990. De CO₂ emissie daalt vanaf 2020 gezien met 3%. Dat is hoger dan de landelijke ambitie.

7.4. Landbouw en Natuur; ‘Terughoudendheid in grootschalige opwek’

Er ligt binnen deze sector nog veel potentie om een bijdrage te leveren aan het behalen van de energiedoelstelling. Dit kan door de nog beschikbare daken van stallen en schuren te benutten. Ons streven is dat;

- bestaande daken optimaal wordt benut voor zonnepanelen;
- na windpark De Pals niet meer windmolens worden geplaatst tot 2030;
- meer zonnenvelden kleiner dan 2 hectare worden gerealiseerd;
- geen grotere zonnenvelden worden toegestaan.

Hiervoor zetten we als gemeente in op de volgende maatregelen;

1. Te handelen conform de ‘constructieve zonneladder’².
2. Het versoepelen van de bouwnormen voor zonnenvelden kleiner dan 2 hectare op en rond een bouwvlak.
3. Tot 2025 geen medewerking te verlenen aan nieuwe windparken, na realisatie van windpark de Pals.
4. Tot 2025 geen medewerking te verlenen aan zonneparken groter dan 2 hectare.
5. In 2025 een herijking te doen van dit beleid en grootschalige opwekking opnieuw te overwegen.

Potentieel resultaat periode 2020-2030:

1.500 ton CO₂ besparing

8% van de totale restopgave

² Een handreiking van natuur – en milieufederaties voor de voorkeursvolgorde die gehanteerd zal worden bij opwek van niet-fossiele energie. De voorkeursvolgorde voorziet in het ontzien van landbouw- en natuurgronden en het stimuleren van zon op dak.

8. Conclusie

8.1. Gemeentelijke ambitie voor 2030

De gemeente Bladel sluit zich aan bij de ambitie van het Nationaal Klimaatakkoord om in 2030 49% minder CO₂ uit te stoten en kiest ervoor die doelstelling te vertalen naar een realistische lokale ambitie. Het landelijke doel is de optelsom van de afspraken die per sector gemaakt zijn.

In deze nota zijn keuzes gemaakt die samen goed zijn voor 30% CO₂ reductie in 2030, ten opzichte van 1990. In 2025 wordt een herijking van dit beleid uitgevoerd met als doel 49% CO₂ reductie te bereiken. Hierbij wordt de toepassing van grootschalige opwekking opnieuw overwogen.

Bij het maken van keuzes is rekening gehouden met:

- Lokale verschillen ten opzichte van het landelijk gemiddelde in – onder andere – bevolkingsdichtheid, opbouw van stedelijk gebied versus landelijk gebied en type industrie. Dat zorgt ervoor dat er – in verhouding tot de landelijke situatie - meer ruimte is voor grootschalige productie, de verduurzaming van gebouwde omgeving en industrie een grotere opgave is. Hierdoor is de ambitie voor gebouwde omgeving en industrie verlaagd. Voor de sector mobiliteit is de landelijke norm aangehouden.
- Het feit dat in onze gemeente een wezenlijke sector elektriciteit ontbreekt; immers er wordt hier geen fossiele energie opgewekt.

Door de verantwoordelijkheid bij de sector zelf te leggen, onder andere door samen met hen een uitvoeringsprogramma te maken, ontstaat meer gevoel van eigenaarschap en kan gericht met de stakeholders worden samengewerkt. Deze aanpak maakt ook dat een basis wordt gelegd voor de monitoring van het beleid in de komende jaren. De CO₂ emissie wordt jaarlijks bijgehouden en op basis hiervan kan het beleidskader

worden bijgesteld. Zo'n bijstelling zal in ieder geval in 2025 worden uitgevoerd.

De gemeentelijke ambitie per sector is in tabel 1 in kaart gebracht.

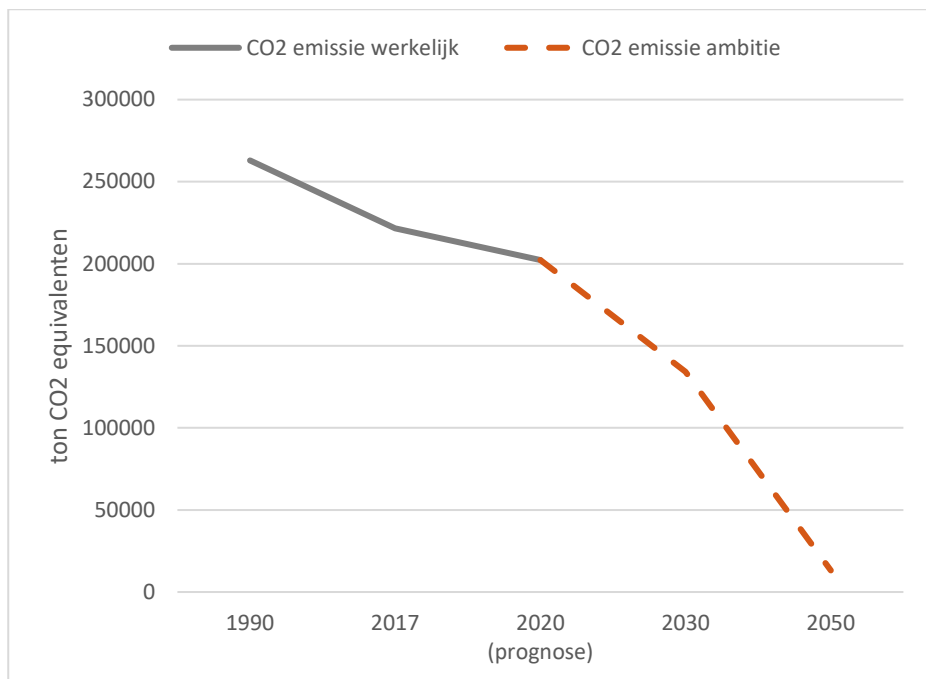
TABEL 1 VOORLOPIGE OPGAVE CO₂ UITSTOOT 2020-2030 PER SECTOR VOOR DE GEMEENTE BLADEL

	CO ₂ emissie 1990 (ton)	CO ₂ emissie 2017 (ton)	Prognose CO ₂ emissie 2020 (ton)	Doelstelling CO ₂ emissie 2030 (ton)	Restopgave 2020-2030 (ton)
Industrie	51.946	34.332	34.332	27432	6.900
Gebouwde Omgeving	81.270	67.136	66.347	59847	6.500
Mobiliteit	45.987	50.414	50.414	46282	4.132
Landbouw en Natuur	83.737	69.738	51.165	49665	1.500
TOTAAL	262.939	221.620	202.259	183227	19.032

8.2. Gemeentelijke ambitie voor 2050

In het Nationaal Klimaatakkoord is tevens opgenomen dat in 2050 de CO₂ emissie in Nederland met ten minste 95% afgenomen moet zijn ten opzichte van 1990. Hierover zijn nog geen concrete sectorale afspraken gemaakt. Wij stellen ons beleidskader voor 2050 vast als hierover landelijk ook afspraken zijn gemaakt.

In figuur 1 is ten slotte het totale verloop te zien van CO₂ emissie te zien, op basis van de ambitie van de gemeente.

FIGUUR 1 CO₂ EMISSIE AMBITIE GEMEENTE BLADEL TOT EN MET 2050

9. Planning en financiering

9.1.Planning

De beleidskaders van deze nota worden opgenomen in de nieuwe Omgevingsvisie 2.0. Daarnaast wordt een uitvoeringsprogramma vastgesteld door het college.

Actie	Planning
Vaststelling Kadernota	nov-20
Vorbereiding participatie	okt-20
Verwerken beleid in Omgevingsvisie 2.0	jan-20
Vaststellen Uitvoeringsprogramma	Jan-20

De monitoring van het beleid vind jaarlijks plaats via de P&C cyclus. Op basis van de beleidsindicator CO₂ uitstoot per sector houden we bij wat de voortgang is.

9.2. Financiering

De uitgangspunten worden verwerkt in het uitvoeringsplan en via deze weg in de P&C cyclus. Op deze manier kan door de gemeenteraad een totaalafweging gemaakt worden. Dat is nu extra belangrijk gezien de mogelijke tekorten op de begroting vanwege herverdeling budgetten vanuit het Rijk.

Bijlage A: Aannames, bronnen en uitgangspunten

Berekeningen en kengetallen:

Met behulp van het 'Energy Transition Model' van Quintel is gerekend om te bepalen welke maatregelen nodig zijn om een specifieke reductie te behalen. Daarnaast is gebruik gemaakt van kengetallen uit Milieu Centraal, de Klimaatmonitor, Rijkswaterstaat, Klimaatakkoord het Planbureau voor de Leefomgeving en Emissieregistratie.

CO₂

Overall waar gesproken wordt van CO₂ wordt bedoeld CO₂ equivalenten. Dit betekent dat naast CO₂ ook de broeikasgassen methaan (CH₄) en lachgas (N₂O, distikstofoxide) zijn meegenomen. De uitstoot van 1 kilogram lachgas staat gelijk aan 298 CO₂-equivalenten en de uitstoot van 1 kilogram methaan aan 25 CO₂-equivalenten.

Landelijke opgave

Om te berekenen wat de landelijke doelstelling van 49% reductie van CO₂ emissie betekent voor onze gemeente, zijn de volgende stappen gevolgd:

1. De landelijke benodigde percentuele daling in CO₂ emissie is toegepast op de vier sectoren industrie, gebouwde omgeving, mobiliteit en natuur en landbouw. De doelstelling voor de sector elektriciteit is weggelaten (zie hoofdstuk 3).
2. Het resultaat is een totaalreductie van 30% ten opzichte van 1990 voor onze gemeente. De sector natuur en landbouw heeft nu al meer reductie behaald dan landelijk is afgesproken. Er is besloten de totaalopgave om deze reden niet te verhogen. Dat resulteert in een verlaging van de opgave voor de andere sectoren.
3. Om de resterende 19% reductie te behalen (voor uiteindelijk 49% reductie in 2030) wordt in 2025 een herijking van het beleid uitgevoerd.

4. Het resultaat is als volgt:

TABEL 2 BEREKENING VAN OPGAVE CONFORM DE LANDELIJKE AFSPRAKEN VOOR GEMEENTE BLADEL

	CO ₂ emissie 1990 (ton)	Prognose CO ₂ emissie 2020 (ton)	% behaald in 2020	Doelstelling CO ₂ emissie 2030 (ton)	Restopgave 2020-2030 (ton)
Industrie	51.946	34.332	34%	21.316	12.309
Gebouwde Omgeving	81.270	66.347	18%	41.586	15.947
Mobiliteit	45.987	50.414	-10%	35.704	4.132
Natuur en Landbouw	83.737	51.165	39%	71.265	0
TOTAAL	262.939	202.259	23%	169.871	93.068

De restopgave die hieruit voortkomt is niet voor iedere sector realistisch. Op basis van deze berekening is vervolgens in de diverse hoofdstukken de realistische werkelijke opgave voor onze gemeente bepaald.

Gemeentelijke uitstoot in 1990

De CO₂ emissies in 1990 zijn niet bekend voor individuele gemeenten. Die cijfers zijn daarom verkregen uit een extrapolatie, op basis van van de landelijke uitstoot in 1990 en gerekend vanuit de uitstoot in 2017 in onze gemeente.

Sectorindelingen

De gehanteerde sectorale indeling van het Klimaatakkoord komt niet geheel overeen met de indeling die gehanteerd wordt door het ETM, Emissieregistratie en Klimaatmonitor. We hebben ervoor gekozen hier flexibel mee om te gaan omdat de indeling grofweg vergelijkbaar is.

De verhoudingen zijn als volgt:

Definitie in Klimaatakkoord	Definitie in bronnen voor berekeningen
Industrie	Industrie, Energie, Afval en Water
Gebouwde Omgeving	Gebouwde Omgeving
Mobiliteit	Verkeer en Vervoer
Natuur en Landbouw	Landbouw (SBI A)